

Sygn. akt III RC 299/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Ignasiak

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko C. K.

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa C. K.

przeciwko W. K.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. oddala powództwo;

II. oddala powództwo wzajemne;

III. zasądza ze Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. K. kwotę 1476zł (w tym 23% VAT) tytułem nieopłaconej obrony z urzędu udzielonej powódce- pozwanej wzajemnej;

IV. nie obciąża powódki – pozwanej wzajemnej zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego – powoda wzajemnego.

Sygn. akt III RC 299/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20.04.2012 r. powódka W. K. domagała się od pozwanego C. K. podwyższenia alimentów na swoją rzecz zasądzonych na mocy ugody zawartej przed tut. Sądem z dnia 5.07.2008 r. w sprawie sygn. akt III RC 231/08 z kwoty po 500 zł do kwoty po 1.000 zł miesięcznie płatnych z góry do rąk powódki.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż pogorszeniu uległa jej sytuacja zdrowotna i materialna, płaci zamieszkanie 250 zł, za leki 250-300 zł. Podała, że choruje na raka jelita grubego i inne schorzenia, jest na diecie, nie może pracować.

W odpowiedzi na pozew z dnia 5.09.2012 r. pozwany C. K. domagał się oddalenia powództwa w całości, wniósł ponadto pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego.

W uzasadnieniu swego stanowiska podał, iż utrzymuje się z emerytury wojskowej w wysokości ok. 2.000 zł miesięcznie, pracował także jako trener, gdzie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1.265 zł miesięcznie. Wskazał,

że cierpi na niedokrwiennie uszkodzenie mięśnia sercowego, rozedmnę płuc, schorzenia układu mowy. Twierdził, że od daty rozwiązania małżeństwa stron przez rozwód upłynęło ponad 5 lat, co powoduje wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem powódki. Podniósł, że to pozwany ponosi większą część kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie XIII RC 140/06 rozwiązano małżeństwo W. K. i C. K. przez rozwód z winy obu stron.

Na mocy ugody z dnia 5.07.2008 r. w sprawie sygn. akt III RC 231/08 pozwany zobowiązał się płacić na rzecz powódki tytułem alimentów kwotę 500 zł miesięcznie płatną do rąk powódki do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W dacie wydania powyższego orzeczenia powódka utrzymywała się z renty w wysokości 636 zł miesięcznie. Koszty jej utrzymania wynosiły: wyżywienie 500 zł miesięcznie, leki 200 zł, telefon 80 zł, środki higieny 80 zł, odzież 120 zł, pomoc domowa 80 zł, wizyty lekarskie 100 zł, opłaty mieszkaniowe 230 zł. Leczyła się kardiologicznie, onkologicznie, laryngologicznie, uczęszczała do stomatologa, okulisty, była po operacji raka jelita grubego, po zatorze.

Pozwany otrzymywał emeryturę w wysokości 1.700 zł miesięcznie, pracował ponadto na umowę zlecenie za wynagrodzeniem 520 zł miesięcznie. Pozwany chorował na cukrzycę, miał wszczepiony rozrusznik serca, usunięcie narośli w gardle, problemy płucne, cierpiał na duszności, chorował na prostatę.

W dacie orzekania strony mieszkały wspólnie.

(dowód: dokumenty zawarte w aktach III RC 231/08)

Obecnie powódka zamieszkuje we W. przy ul. (...). Powódka opłaca połowę czynszu za mieszkanie w wysokości 275 zł miesięcznie, leki średnio 200 zł miesięcznie, wyżywienie 400 zł miesięcznie, środki higieny ok. 80 zł miesięcznie, telefon komórkowy 50 zł miesięcznie, odzież 60-70 zł miesięcznie, pomoc domowa 30 zł miesięcznie, fryzjer 15 zł miesięcznie, wizyty lekarskie 100 zł miesięcznie.

(dowód: - zaświadczenie z dnia 22.03.2012 r. – k. 5

- faktury VAT z 24.03.2012 r., 28.02.2012 r., 23.01.2012 r., 2.06.2011 r., 21.12.2011 r., 10.11.2011 r., 25.11.2011 r., 25.01.2011 r., 12.08.2011 r., 12.07.2011 r., 18.03.2011 r., 23.03.2011 r., 25.03.2011 r., 25.05.2011 r.,

17.05.2011 r., 12.05.2011 r., 17.07.2011 r. 2.09.2011 r., 23.07.2012 r., 2.02.2011 r., 23.03.2011 r., 22.03.2011 r.,

19.04.2012 r., 16.06.2012 r., 22.06.2012 r., 2.09.2011 r., 12.09.2011 r., 7.10.2011 r., 12.10.2011r., 27.10.2011 r.,

23.12.2011 r. – k. 13-35

- potwierdzenie dokonania przelewu z 13.03.2012 r., 1.03.2012 r., 19.01.2012 r., 16.12.2011r., 25.11.2011 r.,

13.10.2011 r. – k. 36-56, 145-150

- faktury VAT z dnia 6.09.2012 r., 14.06.2012 r., 27.10.2012 r., 13.06.2012 r., 7.12.2012 r., 14.11.2012 r.,

22.11.2012 r., 29.06.2012 r., 5.11.2012 r., 12.10.2012 r., 28.08.2012 r., 18.07.2012 r., 28.02.2012 r., 4.05.2012 r.,

19.09.2012 r. – k. 151-166

- dokumentacja medyczna powódki – k. 6-7, 137-143

- przesłuchanie powódki – k. 121-122

- uzupełniające przesłuchanie powódki – k. 171-172)

Powódka nie pracuje. Jest na rencie, otrzymuje świadczenie w wysokości 785,49 zł miesięcznie.

Powódka jest po przebytych raku jelita grubego, przeszła udar mózgu, choruje na przewlekłą niewydolność krążenia, ma nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków, jest po implantacji sztucznej zastawki, przeżyła sepsę, operację ucha lewego, wykryto u niej guzka tarczycy.

Powódka jest całkowicie niezdolna do pracy.

(dowód: - zaświadczenie ZUS z dnia 5.03.2003 r. – k. 9

- deklaracja PIT 40 A z 2011 r. – k. 10-12)

Pozwany mieszka we W. przy ul. (...). Pozwany opłaca energię elektryczną 104 zł miesięcznie, gaz 35 zł miesięcznie, telewizja i internet 111 zł miesięcznie, leki ok. 160 zł miesięcznie, wyżywienie ok. 1.000 zł miesięcznie, samochód 200 zł miesięcznie, wizyty lekarskie 200 zł miesięcznie, telefon 60 zł miesięcznie. W listopadzie 2012 r. pozwany zapłacił 146 zł niedopłaty za wodę, niedopłaty za ogrzewanie też pokrywa pozwany, kupuje środki czystości.

Pozwany otrzymuje emeryturę wojskową w wysokości 2.046,29 zł netto miesięcznie.

Od dnia 1.01.2012 r. do dnia 31.12.2012 r. pozwany był zatrudniony przez (...) Związek (...) na stanowisku trener kontaktowy za wynagrodzeniem 1.500 zł brutto miesięcznie.

Pozwany jest leczony kardiologicznie, rozpoznano u niego niedokrwienne uszkodzenie mięśnia sercowego, dławicę piersiową, choruje na rozedmę płuc, ma wszczepiony rozrusznik serca, choruje cukrzycę, ma problemy z płucami, gardłem, z prostatą, wykryto u niego guzka tarczycy.

Pozwany został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

(dowód: - zaświadczenie z dnia 18.07.2012 r. – k. 100

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 103

- dokumentacja medyczna pozwanego – k. 104-105

- zaświadczenie z (...) z dnia 17.07.2012 r. – k. 129

- faktura VAT (...)– k. 131

- badanie USG tarczycy – k. 132

- karta porady specjalistycznej z dnia 3.09.2012 r. – k. 133

- karta informacyjna z dnia 1.10.2012 r. – k. 134-135

- przesłuchanie pozwanego – k. 170-171)

W 2011 r. pozwany przekazywał powódce alimenty w kwocie o 300 zł wyższe niż zasądzone.

(dowód: - przesłuchanie pozwanego – k. 170-171

- uzupełniające przesłuchanie powódki – k. 171-172)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o podwyższenie alimentów i powództwo wzajemne o uchylenie obowiązku alimentacyjnego nie zasługiwały na uwzględnienie.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie przesłuchania powódki oraz przesłuchania pozwanego, a ponadto opierając się na dołączonych przez strony dokumentach, które w świetle zasad doświadczenia życiowego uznał za wiarygodne i zasługujące na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie była, w myśl art. 138 k.r.o., ocena zmiany stosunków uzasadniająca zmianę wysokości obowiązku alimentacyjnego. Sąd przeanalizował sytuację stron w zakresie ich możliwości majątkowych i zarobkowych. Tym samym poprzez porównanie warunków istniejących w dacie wyroku ustalającego obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec powódki na kwotę 500 zł miesięcznie z warunkami obecnymi, Sąd mógł ocenić, czy zachodzi przesłanka z art. 138 k.r.o., będąca jedyną podstawą uwzględnienia żądania zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Sąd zważył również na dyspozycję przepisu art. 60 § 1 k.r.o., zgodnie z którym małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

Ustawa nie definiuje pojęcia niedostatku. Uczynił to natomiast Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu izby cywilnej i administracyjnej w sprawie wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty z dnia 16 grudnia 1987 r. (M.P.88.6.60). W pkt III uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił: "Niedostatek występuje wtedy, gdy uprawniony nie może w pełni własnymi siłami, z własnych środków, zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb". Charakteryzując bliżej to pojęcie Sąd Najwyższy ponadto stwierdził: „Zaspokojenie potrzeb każdego człowieka powinno nastąpić przede wszystkim z jego własnych środków. Dotyczy to dochodów z pracy, z majątku, ze świadczeń z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego. Nie odnosi się ono bowiem tylko do takiego stanu, gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb”.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stwierdzić należy, że od czasu wydania ostatecznego orzeczenia alimentacyjnego nie doszło do takiej zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 k.r., która uzasadniałaby zwiększenie zasądzonych na rzecz powódki alimentów czy też uchylenie obowiązku alimentacyjnego. W dacie wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów powódka utrzymywała się z renty w wysokości 636 zł miesięcznie. Koszty jej utrzymania wynosiły: wyżywienie 500 zł miesięcznie, leki 200 zł, telefon 80 zł, środki higieny 80 zł, odzież 120 zł, pomoc domowa 80 zł, wizyty lekarskie 100 zł, opłaty mieszkaniowe 230 zł, a zatem 1.390 zł miesięcznie. Leczyła się kardiologicznie, onkologicznie, laryngologicznie, uczęszczała do stomatologa, okulisty, była po operacji raka jelita grubego, po zatorze. Obecnie powódka otrzymuje rentę w wysokości 785,49 zł miesięcznie, czyli o 150 zł więcej, opłaca połowę czynszu za mieszkanie w wysokości 275 zł miesięcznie, leki średnio 200 zł miesięcznie, wyżywienie 600 zł miesięcznie, środki higieny ok. 80 zł miesięcznie, telefon komórkowy 50 zł miesięcznie, odzież 60-70 zł miesięcznie, pomoc domowa 30 zł miesięcznie, fryzjer 15 zł miesięcznie, wizyty lekarskie 100 zł miesięcznie, czyli koszty jej utrzymania wynoszą ok. 1.400 zł miesięcznie, a zatem nie uległy zmianie w porównaniu do okresu poprzedniego. Sąd wziął pod uwagę, że powódka i pozwany zamieszkują we wspólnym mieszkaniu, jednakże powódka tytułem opłat mieszkaniowych płaci tylko połowę czynszu. Pozwany opłaca drugą połowę czynszu, energię elektryczną, gaz, telewizję i internet. W listopadzie 2012 r. pozwany zapłacił 146 zł niedopłaty za wodę, niedopłaty za ogrzewanie też pokrywa pozwany, kupuje środki czystości. Powódka twierdziła, że od 2008 r. jej stan zdrowia się pogorszył, ma problemy z zastawką sercową, bierze bardzo dużo leków, za co płaci średnio ok. 300 zł miesięcznie, bierze leki na nadciśnienie, na serce, na obniżenie cholesterolu, ma problemy z uchem, doszły jej problemy z tarczycą. Jednakże, w ocenie Sądu, powódka nie wykazała, aby koszty te od poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów wzrosły. Na podstawie przedłożonych przez powódkę faktur VAT Sąd dokonał wyliczenia kosztów leków powódki za 2012 r. i po podzieleniu tej sumy przez 12 miesięcy wynika, że powódka na leki wydaje średnio 200 zł miesięcznie. Powódka nie

wykazała, aby koszty te były wyższe. Nie wykazała, że cierpi na inne dolegliwości niż w dacie wydania poprzedniego orzeczenia. Twierdziła tylko, że choruje na tarczycę. A zatem w ocenie Sądu sytuacja zdrowotna powódki nie uległa zmianie. Również koszty jej utrzymania są podobne do poprzednich. Powódka nie wykazała, aby koszty te wzrosły. Nie udowodniła, że musi przyjmować takie ilości leków, jakie widnieją na fakturach. Tymczasem zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu wywodzi skutki prawne, zaś regulacji tej w przepisach proceduralnych odpowiada treść art. 232 k.p.c., zgodnie z którym to strony są zobowiązane wykazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Podkreślić należy, iż treść art. 6 k.c. i 232 k.p.c. oznacza, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych (tak również SN w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76).

Nadto należało zważyć, jak przedstawia się sytuacja majątkowa pozwanego w stosunku do okresu poprzedniego. Pozwany w dacie ustalenia obowiązku alimentacyjnego w kwocie 500 zł miesięcznie otrzymywał emeryturę w wysokości 1.700 zł miesięcznie, pracował ponadto na umowę zlecenie za wynagrodzeniem 520 zł miesięcznie. Pozwany chorował na cukrzycę, miał wszczepiony rozrusznik serca, usunięcie narośli w gardle, problemy płucne, cierpiał na duszności, chorował na prostatę. Obecnie pozwany otrzymuje emeryturę wojskową w wysokości 2.046,29 zł netto miesięcznie. Pozwany opłaca energię elektryczną 104 zł miesięcznie, gaz 35 zł miesięcznie, telewizja i internet 111 zł miesięcznie, leki ok. 160 zł miesięcznie, wyżywienie ok. 1.000 zł miesięcznie, samochód 200 zł miesięcznie, wizyty lekarskie 200 zł miesięcznie, telefon 60 zł miesięcznie. Od dnia 1.01.2012 r. do dnia 31.12.2012 r. pozwany był zatrudniony przez (...) Związek (...) na stanowisku trener kontaktowy za wynagrodzeniem 1.500 zł brutto miesięcznie, jednakże na dzień wydania wyroku pozwany nie miał podpisanego nowego kontraktu i nie miał informacji o nowej umowie o dzieło. Pozwany również się leczy, jest leczony kardiologicznie, rozpoznano u niego niedokrwienne uszkodzenie mięśnia sercowego, dławicę piersiową, choruje na rozedmę płuc, ma wszczepiony rozrusznik serca, choruje cukrzycę, ma problemy z płucami, gardłem, z prostatą, wykryto u niego guzka tarczycy. Pozwany został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie ulega wątpliwości, że sytuacja majątkowa pozwanego od wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów nie uległa pogorszeniu, jest na zbliżonym poziomie. Pozwanemu wzrosła emerytura, jednakże nie wie, czy zostanie z nim podpisana nowa umowa o dzieło. Sąd doszedł do przekonania, że pozwany jest w stanie i powinien łożyć obecnie na rzecz powódki alimenty w dotychczasowej kwocie 950 zł. Sąd wziął również pod uwagę, że pozwany w 2011 r. przekazywał powódce alimenty w kwocie o 300 zł wyższe niż zasądzone.

Pozwany domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego. Wskazał, że od daty rozwiązania małżeństwa stron przez rozwód upłynęło ponad 5 lat, co powoduje wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem powódki. Sąd nie zgodził się z twierdzeniami pozwanego. Zgodnie z treścią art. 60 § 3 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozvodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni. Małżeństwo stron rozwiązano przez rozwód z winy obu stron. Nie można uznać, że pozwany nie został uznany za winnego rozkładu pożycia. A zatem obowiązek alimentacyjny pozwanego nie wygasł.

Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo o podwyższenie alimentów oraz oddalił także powództwo wzajemne o uchylenie obowiązku alimentacyjnego, o czym orzekł jak w punkcie I i II sentencji wyroku.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. K. kwotę 1.476 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W punkcie IV sentencji wyroku Sąd nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.